

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д-р Емил Спасов Панушев
на научните трудове и учебната дейност
на доцент доктор Иван Младенов Соколов
представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност
„професор” в професионално направление 3.8 Икономика
обявен в ДВ бр. 66 от 06.08.2024 г. за нуждите на филиал Смолян на
Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”

Основание: Зповед на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър” №828 от
06.11.2024 г. за определяне на състав на научното жури.

Обща оценка

За участие в конкурса са постъпили документи на единствен кандидат – доцент доктор Иван Младенов Соколов от филиал Смолян на ВСУ „Черноризец Храбър“.

В конкурса кандидатът участва с 1 хабилитационен труд – монография в съответната научна област, 2 отделни монографии, 1 книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, 5 статии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране, 2 публикувани учебника под формата на електронни ресурси, 1 научно помагало. Представени са и документи за участие в научноизследователски проекти, справка с цитиранията, свидетелства, удостоверения и сертификати, списък с научни и научно-приложни приноси, справка за изпълнение на Националните минимални изисквания.

Представените публикации и цитирания, образователни ресурси и попълнените количествени данни да изпълнение на нормативните

показатели дават основание да се приеме, че са изпълнени законовите изисквания.

Научноизследователска, научно-приложна и педагогическа дейност

Научноизследователската дейност на доц. д-р Иван Младенов Соколов е съсредоточена дърху същността, основните характеристики и методологическите аспекти на икономическата дипломация. Проучени са основните форми за управление на риска във финансовата дипломация, както и ролята на външноикономическите връзки с водещи държави в света. Анализирани са подходите при вземане на финансови решения и тяхното прилагане в управлението. Критично е оценено прилагането на основните методи за вземане на управленски финансови решения в България с цел постигане на по-високи резултати в стопанското развитие.

В редица публикации е представена практиката на Чешката република, икономическата дипломация в условията на пандемията, както и прилагането на медицинската икономическа дипломация в различни региони и страни по света.

Специално внимание в трудовете на доц. д-р Иван Младенов Соколов е отделено на събитийния мениджмент, неговите концепции, елементи и модели. Подробно са изследвани формите на прилагане, явленията и процесите, свързани с този важен компонент на стопанската практика.

Значима част в проучванията на кандидата заема публично-частното партньорство – неговите теоретични основи и практически модели на прилагане. В сравнителен план са представени практики в САЩ, Китай и Русия, както и европейската рамка, която се прилага в България.

Приложената справка от филиала на ВСУ „Черноризец Храбър“ показва, че доц. д-р Иван Младенов Соколов преподава дисциплини от ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ в професионално направление 3.8 Икономика. Разработени са кусовете Финансови модели, Европейска икономическа интеграция, Лични финанси, Външнотърговски операции, Управление на обществените поръчки и публично-частни партньорства, Данъчен контрол и администрация, Данъчно облагане на икономически агенти, Финансов анализ, Регулиране на икономиката и бизнеса, Глобализация и сигурност, Глобални проблеми и решения, Бизнес планиране и други. Посочени са разработени от доц. д-р Иван Младенов Соколов образователни ресурси – учебници и учебни помагала, които повишават качеството на преподаване и учебния процес.

Под ръководството на доц. д-р Иван Младенов Соколов са защитени дипломни работи и магистърски тези. Осъществил е и ръководство на докторант, който е пред защита.

Основните научни и научно-приложни приноси

В публикациите на доц. д-р Иван Младенов Соколов са изследвани редица важни проблеми на външноикономическите отношения на България и тяхното управление. Обобщено могат да се открият следните основни приноси:

- На първо място, разработване на теоретични и методологически подходи за дефиниране на категорията икономическа дипломация, която в известна степен съчетава икономическите инструменти с принципи и практики от международните отношения. Формулирани са оценки за българската икономическа дипломация, нейните постижения и предизвикателства. Този принос може да се определи като *развитие и обогатяване на съществуващо знание.*

- Второ, разработени са специфични подходи и принципи за прилагане на инструменти от икономическата дипломация. В сравнителен план са изведени характеристики на прилагания инструментариум в икономическата дипломация на Чешката република и са формулирани изводи за българската практика. Разработени са проблеми на медицинската икономическа дипломация и нейната роля във външноикономическата дейност на страната. Представени са предимствата от присъединяването на България към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие. *Тези приноси имат характера на допълване и приложение на научни постижения в практиката.*
- Трето, дефинирани са подходи за управление на риска във финансовата дипломация, както и оценки за нейното глобално влияние върху развитието на икономическите процеси. Изведена е тезата, че финансовите решения са в основата на ефективността на финансовото управление. Този принос може да се определи като *развитие и обогатяване на съществуващо знание.*
- Четвърто, разработени са съществени аспекти на събитийния мениджмънт и са формулирани тенденции за разширяване на неговото значение с обогатяване на прилаганите механизми. Предложени са мерки за намаляване на рисковете от финансови загуби при кризисни явления. *Този принос има характера на допълване и приложение на научни постижения в практиката.*
- Пето, разработени са подходи за оценка на ефективността на публична-частното партньорство на основата на сравнителен анализ на постиженията в държави от ЕС и други региони на света. Определени са специфичните черти на изградения модел в България и възможностите за повишаване на неговата

ефективност. *Този принос има характера на допълване и приложение на научни постижения в практиката.*

Посочените приноси са дело на доц. д-р Иван Младенов Соколов и резултат от задълбоченото проучване на теоретични изследвания и практиката на водещи държави, така и от активното участие на автора в стопанския живот на страната. Научните публикации дават възможност постиженията и вижданията на доц. д-р Иван Младенов Соколов да станат достояние на научната общественост.

Критични бележки

Към разработките на доц. д-р Иван Младенов Соколов биха могли да се отправят и критични бележки и препоръки, свързани с неговата бъдещата работа.

На първо място, по повод вижданията на автора за „особената важност“ на външноикономическите връзки със САЩ и Китай бих отбелязал, че според Националния статистически институт за 2024 година износът на България за САЩ е около 3 % от общия износ, а към Китай – около 2 %. Съответно вносът на България от САЩ е около 1 %, а на Китай – около 6 %. Едва ли България представлява търговски интерес за водещите световни икономики.

На второ място, авторът препоръчва в икономическата дипломация да се използват „преговори за сключване на търговски споразумения“. Страните-членки на ЕС не могат да водят преговори и да сключват търговски споразумения – това е прерогатив на Съюза. Ето защо България трябва активно да използва предимствата на сключените от ЕС търговски споразумения и да участва активно в обсъждането на търговски инициативи и политики в други региони.

Посочените виждания и препоръки не намаляват качеството и количеството на получените резултати и приноси.

Лични впечатления

Познавам кандидата от съвместната ни работа в ЕКИУ гр. Пловдив и преподавателската му дейност във Филиал Смолян. Доц. д-р Иван Соколов се отнася отговорно към образователния процес и се стреми да предаде на студентите своите знания и значителен управленски опит от работата му на високи позиции в българската стопанска практика.

Заключение

Представената научна продукция и преподавателската работа на доц. д-р Иван Младенов Соколов отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и нормативните документи на ВСУ „Черноризец Храбър“ за заемане на академичната длъжност „професор“ в ПН 3.8 Икономика. Предлагам на Уважаемото научно жури да предложи на Научния съвет на ВСУ „Черноризец Храбър“ за избере доц. д-р Иван Младенов Соколов на академичната длъжност „професор“ в ПН 3.8 Икономика.

10.02.2025 г.

Гр. Варна

Рецензент:

/проф. д-р Е.Панушев/